

Iskaja vsak četrtak in večja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 62 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Naročnina se pošlje na upravništvo Slov. Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta 5. List se do pošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1.50 dbr.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Usledništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rekopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročila, userate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezapre reklamacije za poštne proste.

Cekovni račun poštne urada Ljubljana 10.608. Telefon interurb. št. 113.

44. številka.

MARIBOR, dne 15. oktobra 1925.

59. letnik.

Pogajanja za mednarodno varnost.

Oči političnega sveta so te dni obrnjene proti malemu mestu Locarno, ki leži ob Lago Maggiore (ob Velikem jezeru) v italijanskem delu Švice.

V tem mestu so se zbrali ministri Anglije, Francije, Belgije in Nemčije, da se posvetujejo med seboj, kako bi najboljšo zagurali mir v Evropi. Prišla sta tudi ministra zunanjih zadev Poljske in Čehoslovaške, toda ne toliko kot sodelujoča člana te ministrske konference z odločujočim glesom, marveč kot zastopnika svojih držav s pravom navsvetodavstva.

Vprašanja, okoli katerih se sučejo razgovori v Locarnu, niso nova, marveč segajo nazaj v dobo, ko so po zaključku svetovne vojne bile sklenjene mirovne pogodbe, ki so spremenile politično zemljepisno karto Evrope.

Mirovne pogodbe, zlasti ona v Versaillesu blizu Pariza, katera se zlasti tiče Nemčije in njenega razmerja do Francije, niso mogle rešiti vseh vprašanj, ki zadevajo nove prilike v Evropi. Ta vprašanja so ostala odprta od Versaillesa do Locarna. Vmes pa je bilo vse polno internacionalnih (mednarodnih) konferenc in razgovorov med ministri in vodilnimi državniki raznih držav, ki so bile posvečene rešitvi teh vprašanj. Bili so samo razgovori, do povoljne rešitve ni prišlo.

Da sedaj zboruje ministrska konferenca v Locarnu, je povzročila Anglija. Ako bi bila žugala politična zamisel Francije, bi vprašanja, s katerimi se sedaj peča konferenca v Locarnu, morala rešiti Zveza narodov, ki ima svoj sedež v švicarskem mestu Ženevi. Zveza narodov bi naj rešila vse važnejše spore, ki se pojavljajo med narodi in ki bi mogli voditi do oboroženega spopada med nekaterimi državami. V to svrhu je Zveza narodov lansko leto izdelala poseben načrt — takozvani ženevski protokol —, po katerem bi se naj rešila vsa težavnejša politična vprašanja med državami ter se na vsak način preprečila vojna, ker bi se vse države obvezale s splošno in vseobčo pogodbo, da bodo vse sporne točke rešile mirnim potom ter preprečile izbruh vojne, ako treba, z oboroženo silo.

Ta ženevski protokol in v njem obsežna vseobča pogodba pa ne ugaja angleški politiki, ki si nikakor ne da vezati rok za vse slučaje. Mesto vseobče mednarodne pogodbe priporočajo Angleži poedine pogodbe med posameznimi državami. Da bi prišlo do take pogodbe med Nemčijo in Francijo, zato se je sklicala ministrska konferenca v Locarnu.

Nemčija ni šla v Locarno z veselim srcem. Ako ona sklene varnostno pogodbo s Francijo in tudi s Poljsko in

Čehoslovaško, mora njena mednarodna politika kreniti na druga pota, nego jih je hodila doslej. Odpovedati se mora prenapetemu nemškonalcionalnemu pohlepu po pokrajinah, katere je vsvetovni vojni izgubila zlasti na Francijo in Poljsko. Odpovedati se mora političnemu in gospodarskemu imperializmu (vladoželjnosti) napram drugim državam, osobito napram slovanskim državam. Tako odpoved je težka, in zelo jo otežkočujejo nemški nacionalci, ki sedaj imajo v Nemčiji prvo besedo. Da bi Nemcem še bolj otežkočil pot v Locarno, je ruski ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin prišel v Berlin.

Dosedaj se je Nemčija v zunanji politiki dokaj naslanjala na sovjetsko Rusijo, s katero je l. 1922 v Rapallu napravila politično pogodbo, kateri je te dni sledila tudi trgovska pogodba. Nemčiji je takrat ta pogodba bila pogodu, ker jo je dvignila iz politične osamljenosti, Rusiji pa je prinesla ojačenje v njeni borbi zoper angleško svetovno politiko. Pot v Locarno je rusko-nemško zvezo spravila v nevarnost. Zato je Čičerin prišel v Berlin, predno sta nemška ministra dr. Luther in dr. Stresemann odpotovala v Locarno. Nemčija je sedaj v ulogi neveste, za katero se potegujeta dva ženina. Ali se bo odločila za Rusa, ali za Angleža? Pot v Locarno jo je približala Angležu in njegovemu političnemu območju. Ne bi pa rada pretregala vseh vezi z Rusom, makar je boljše. Zato se bo trudila ostati nekako v sredini, ljubimkati z obema ter od obeh prejemati darove. Samo če se ji bo ta dvojni uloga posrečila.

Pogodba med Francijo in Nemčijo še ne bi delala toliko težav, kakor ona med Nemčijo in Poljsko. Nemčija še ni pustila misli o korigiranju (popravljanju) svojih državnih mej proti Poljski, od katere bi rada dobila Šlezijo nazaj in zaprla poljski koridor proti morju. Nadalje tudi ni Nemčiji po volji jamstvo Francije za pogodbo med Nemčijo in Poljsko ter med Nemčijo in Čehoslovaško. Nemčiji tudi ne ugaja Zveza narodov po sedanjem ustroju, in zato se brani vstopiti v njo, ker si noče dati vezati rok. Ako bo Nemčija prisiljena pristopiti Zvezi narodov pod istimi pogoji, kakor druge države, bo morala opustiti dosedanjo nemškonalcionalistično havdihnjeno politiko pritožb, protestov in zahtev.

Z obžalovanjem opazujemo, da naša država in njena vlada ni udeležena pri razgovorih in pogajanjih, ki se zdaj vršijo za ostvarjanje varnostnih pogodb in novih političnih smernic v mednarodni politiki. Nemčija se ni odpovedala zahtevam po korigiranju svojih državnih mej proti tej ali drugi državi. Ona je celo temu naklonjena, da se njene državne meje korigirajo s priklopitvijo Avstrije ter se njeni državni mejniki postavijo na Karavankah in pri Spilju.

Ali bo naša vlada kakor doslej, tako tudi odslej križem rok mimo gledala, kako se ustvarjajo nove razmere v med

narodnih in meddržavnih odnosih? Ali bo ostala brezdelna ter ne bo tudi v bodoče storila ničesar, da bi se mejniki tujih držav, ki so zabiti v naše narodno telo, prestavili tako, kakor to zahtevajo narodna in gospodarska načela? Ali bo naša vlada nadalje mirno gledala, kako naš slovenski bratje na Koroškem in v Italiji vedno bolj tonejo v nemškem in italijanskem morju? Kje so pa varnostne pogodbe za naše slovenske brate, ki so ločeni od nas ter izpostavljeni nevarnosti narodne smrti?!

Izvoz vina v Avstrijo.

Prijaznosti g. Ivana Mohoriča, bivšega drž. podsekretara in tajnika trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani se imam zahvaliti, da sem dobil vpogled v trgovinsko pogodbo, ki je bila sklenjena med kraljevino SHS in republiko Avstrijo.

Zanimale so me v prvi vrsti določbe, nanašajoče se na proizvode našega vinarstva in sadjarstva, katere lahko izvažamo. Imenovani gospod mi je delo zelo olajšal s tem, da mi je tvarino, ki me je zanimala, v precej debeli knjigi, vsebujoči tudi razne zapisnike, z veliko naglostjo vnaprej primerno označil.

Besedilo pogodbe nanašajoče se na izvoz proizvodov vinarstva in sadjarstva je sledeče:

Br. avstr. car. tarife	Predmet	Carina v zl. kronah od 100 kg
iz 86	Močne alkoholne pijače:	
a)	Maraskin	200.—
b)	Slivovica	150.—
iz 87	Vino in vinski mošt:	
a)	v sodih:	
	vina, ki vsebujejo nad 13 prostornih % alk. (izvzemši koncentrirana vina)	30.—
	vina brez ozira na vsebino alkohola (torej pod 13%) iz mariborske in ljubljanske oblasti letno največ 40.000 hl črnega (rudečega) vina in 40.000 hl belega vina	30.—
b)	v steklenicah:	
	vina, ki vsebujejo nad 13 prostornih % alkohola (izvzemši koncentrirana vina)	80.—
iz 33	Grozdje sveže v košaricah iz zabojih v težini nad 5—15 kg	15.—
iz 35	Sadje ne posebej označeno, sveže:	
a)	fino namizno sadje:	
	jabolka, hruške, kutine, marelice	5.—
	črešnje, višnje	5.—

Džungla I. del se dobi v ponatisu v prodajalni Cirilove tiskarne. Cena 18 D, s poštnino 19.50 D.

LISTEK.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Strah pred samoto in zapuščenostjo ga je prevzel. Kolena so se mu zašibila, stresel se je. Slab je še bil, par dni komaj je minilo, da je vstal iz težke boleznine, — še moza krepkih živcev in zdravih moči bi streslo, če bi se znašel v takem obupnem položaju.

Sam v strahoviti džungli, v vedni nevarnosti pred divjimi roparicami in pred morebiti še hujšimi ljudmi, nobenega človeka blizu, ki bi mu pomagal, ki bi z njim govoril, brez upa na rešitev —!

Strašno je bilo!

Arnot je stopil v kočo in zaklenil vrata za seboj. Vojak je bil, pogumen mož. Pa tudi najpogumnejšemu bi upadlo srce, če ga vse zapusti.

Nabil je puško in jo položil poleg sebe na mizo, pripravljeno je hotel biti za vsak slučaj.

Nato je vzel pismo in ga odprl. Pisava je bila ženska.

Bral je pa tole.

Gospodu poročniku Arnotu!

Upam da dobite tole moje pismo še kedaj v roke. Ne morem si misliti, da bi se neznanemu belemu junaku, ki Vam je hitel na pomoč, ne posrečilo rešiti tudi Vas, kakor je rešil mene iz rok črncev. Zaupam na njegovo moč in na njegov pogum, zaupam pa tudi v Boga, ki ne more dopustiti,

da bi našli smrt za svojo plemenitost, ki Vas je gnala v divjo džunglo meni na pomoč.

Iskrena zahvala, gospod poročnik, za Vašo velikodušnost! Vaša dolžnica sem za vse življenje. Če se kedaj spet vrnete v svet, ne pozabite se oglasiti pri nas!

Čakali smo Vas teden dni. Nato pa je kapitan križarke izjavil, da se ne sme več muditi tod, in odpluli smo na Francosko. Pustili smo Vam v koči živil, obleke in streljiva in drugih reči za dober mesec. Upamo da Vas do tedaj pridejo iskat.

Se nekaj Vam moram sporočiti.

Koča ki smo v njej stanovali, je last nekega gospoda Trzana. Zdi se da je Anglež. Vsaj listič, ki smo ga našli nabitega na vratih, je bil pisan angleški. Gospoda samega nismo nikdar videli. Če pride h koči, mu prosim povejte, da se mu pri srčno zahvaljujem za njegovo gostoljubnost. Ničesar nismo pokvarili v njegovem stanovanju, še mnogo reči smo mu pustili, ki bodo koristile le njemu in Vam.

Se nekaj.

Če ste se sešli s tistim neznanim belim junakom, ki je rešil življenje meni in kakor upam tudi Vam, mu povejte tole:

Svoje življenje mu dolgujem. Rešil mi ga je. Čakali smo ga teden dni, pa ga ni bilo. Naj si pride po plačilo. Povejte mu, da je Amerika moja domovina in v mestu Baltimore da stanujeva z očetom. Tam bomo čakali nanj, vsikdar nam bo dobrodošel, če mu je sploh kaj na tem da bi pustil svojo džunglo in šel v svet.

Dobri Bog naj čuva nad Vami in nad velikodušnim junakom ter vaju srečna in zdrava pripelje nazaj k vajinim prijateljem!

Ine Porter.

Dolgo je strmel Arnot na nežno dekliško pisavo. Veselo upanje je zvenelo iz vseh vrst. Tako pač piše mlado dekle, ki ima srce polno lepih nad, si je mislil.

V resnici pa so izbrane Inne besede le slabo prikrivale prepričanje, da od odhajajočih nihče več ni verjel na njegovo vrnitev.

Zakaj ga niso prišli vnovič iskat, če so bili tako za trdno prepričani, da ga je beli junak rešil? Zakaj niso vsaj posadke pustili pri koči? Zakaj mu niso v pismu obljubili, da se vrnejo in ga poiščejo —? Arnot, častnik francoske vojne mornarice, je dobro vedel, da križari vsakih par tednov v teh vodah kaka bojna ladja, francoska ali pa angleška.

Niso več upali na njegovo rešitev in Inno pismo je bilo zgolj vljudnost —.

Tako je premišljeval in ugibal. Morebiti vidi prečrno, si je prigovarjal, morebiti da samota in zapuščenost tlačita njegovo dušo —. Pa pomagati si ni mogel.

Obup in bridkost sta ga prevzela, vrgel se je na ležišče in si zakril obraz.

Ura ali kaj je minila.

Tedaj je nenadoma dvignil glavo in napeto poslušal.

Ali ni nekaj zaškrtalo pri vratih —? Kot bi kdo poskušal odpreti.

Arnot je planil k mizi, zgrabil puško in napel petelina.

Mrak se je delal, tema je bila v koči, pa videl je, kako se je premaknil zapah.

Arnotu so vstajali lasje —.

Vrata so se nalahno odprla. Zunaj je nekaj stalo —.

Arnot je pomeril skozi špranjo in sprožil.